

zaaknummer 2010 T 110

datum 17 oktober 2011

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[xxxx],
geboren op [xxxx],
wonende te [xxxx],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. [xxxx], advocaat te
[xxxx],

tegen:

(wijlen) [xxxx],
geboren op [xxxx], overleden op [xxxx],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Broeders van Liefde.

1. De procedure

Het klaagschrift is bij het Meldpunt voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk, rechtsopvolger van het bureau van Hulp en Recht (hierna: Meldpunt), ontvangen op 3 december 2010 . Bij brief van 17 februari 2011 heeft mr. [xxxx] een proces-verbaal van de terechtzitting van de politierechter te [xxxx] d.d. [xxxx] overgelegd. Op 23 maart 2011 is bij het Meldpunt een verweerschrift ingekomen van [xxxx], regionaal overste van de Broeders van Liefde. Op verzoek van partijen is een mondelinge behandeling achterwege gebleven. Op 8 september 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onderaan dit advies te noemen leden. Bij brief van 12 september 2011 heeft de Klachtencommissie aan mr. [xxxx] verzocht nader toe te lichten hoe en wanneer klager in het bezit is gekomen van voornoemd proces-verbaal. Mr. [xxxx] heeft hierop bij brief van 28 september 2011 geantwoord.

2. De klacht

2.1. Klager woonde in [xxxx]. Schuin tegenover zijn huis bevond zich [xxxx]. Klager was hier misdienaar. Het kerkkoor werd geleid door aangeklaagde, die tevens boekhouder bij [xxxx] was. Aangeklaagde gaf klager de gelegenheid om wat bij te verdienen door klager de post van de boekhouding binnen de gemeente te laten bezorgen.

2.2. In de periode tussen [xxxx] en [xxxx] zocht aangeklaagde seksueel contact met klager. Dit gebeurde ongeveer 10-20 keer in de slaapkamer van aangeklaagde. Aangeklaagde nam klager mee naar zijn slaapkamer zonder dat anderen dit in de gaten hadden; de activiteiten dienden geheim te blijven. Aangeklaagde betastte eerst het lichaam en daarna het geslachtsdeel van klager. Aangeklaagde wilde tevens dat klager zijn lichaam streekte en stuurde de handen van klager naar zijn eigen geslachtsdeel.

2.3. In een zomerse periode nam aangeklaagde klager mee op zijn bromfiets naar [xxxx], gemeente [xxxx]. Aangeklaagde is toen op heterdaad betrapt door de politie. Klager werd door de politie meegenomen naar het bureau in [xxxx], waar hij in aanwezigheid van zijn ouders dezelfde middag verhoord is. Klager heeft vervolgens nooit meer iets van aangeklaagde vernomen. De ouders van klager hebben ook nooit met hem gesproken over hetgeen voorgevallen is. Broeder Overste, de verantwoordelijke voor aangeklaagde, heeft klager nimmer laten weten de situatie te betreuren of zijn excuses aangeboden.

2.4. Klager bleef na hetgeen was voorgevallen in een emotioneel isolement achter. Hij leefde erg teruggetrokken. Hij had het idee dat hij iets heel verkeerd had gedaan en dat dit met niemand besproken kon of diende te worden. Klager voelde zich een slecht kind en hij voelde zich schuldig. Dit heeft het basisgevoel van veiligheid en het zelfvertrouwen van klager ernstig aangetast. Latere seksuele toenaderingspogingen van vriendinnen riepen vaak onaangename herinneringen op aan het misbruik. Het heeft lang geduurd voordat klager duidelijk werd dat hij niet de enige was met dergelijke ervaringen. Hij heeft pas later ontdekt dat hij geen dader maar slachtoffer was. Het kost klager veel moeite om anderen te vertrouwen.

2.5. Klager heeft er behoefte aan om het stilzwijgen na het verhoor op het politiebureau in [xxxx] te doorbreken en deze afschuwelijke periode emotioneel af te sluiten. Klager wil emotionele compensatie en verlangt dat de Congregatie van de Broeders van Liefde zich verantwoordelijk stelt voor de gedragingen van aangeklaagde. Tenslotte wil klager een genoegdoening voor de aangerichte emotionele schade.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. [xxxx] heeft in zijn verweerschrift gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Hij concludeert dat uit het proces-verbaal van de terechtzitting van de politierechter te [xxxx] d.d. [xxxx] blijkt dat aangeklaagde veroordeeld is voor “*ontucht plegen met een aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid toevertrouwde minderjarige*”. In de bestuursnotulen van [xxxx]-[xxxx] is echter geen informatie gevonden over het vorenstaande. Ook zijn geen andere aanwijzingen gevonden voor ongeoorloofd gedrag jegens minderjarigen door aangeklaagde. [xxxx] geeft voorts aan dat hij daarnaast geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden

verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3. Er zijn ruim vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Hoewel uit het proces-verbaal d.d. [xxxx] niet direct blijkt dat aangeklaagde is veroordeeld voor ontucht met klager, maakt het feit dat door of namens klager informatie is opgevraagd bij het Openbaar Ministerie over deze concrete zaak het voor de Klachtencommissie aannemelijk dat klager in deze het slachtoffer was en dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas tussen de 12 en 14 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon.

4.5. Het komt de Klachtencommissie niet aannemelijk voor dat de toenmalige Nederlandse Provincie niet op de hoogte was van het misbruik. Immers, aangeklaagde is op heterdaad betrapt, moest voorkomen bij de politierechter en is bestraft. Deze gebeurtenissen kunnen niet onopgemerkt zijn gebleven.

4.6. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. De Klachtencommissie heeft kennis genomen van het aanbod van verweerder om met klager in gesprek te gaan over het gebeurde.

4.7. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de congregatie zal een nog op te richten Compensatiecommissie zich buigen over het bedrag van een mogelijke vergoeding.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Broeders van Liefde de klacht gegrond te verklaren, de pijn die klager is aangedaan te erkennen en namens de Congregatie spijt te betuigen voor zowel het misbruik als het feit dat na het misbruik op geen enkele wijze contact is opgenomen met klager.

Dit advies is vastgesteld op 17 oktober 2011 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mr. P.R.M. van der Ven en drs. A.M. Van Beelen, leden, bijgestaan door mr. L. Sanders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Regeling wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Broeders van Liefde en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Regeling stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Regeling geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Regeling ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.